

## **МАГІСТРАТУРА УПРАВЛІННЯ – ПЕРШИЙ КРОК ДО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Загальновідомою є істина про те, що першопричиною процвітання або, навпаки, занепаду як держави в цілому, так і кожної організації зокрема є, майстерне або бездарне управління. Саме тому проблема професійної підготовки майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу набуває надзвичайної актуальності, оскільки від неї багато в чому залежить ефективність функціонування самого закладу.

Важливо підкреслити, що посаду керівника загальноосвітнього навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності може обіймати особа, яка є громадянином України, має вищу педагогічну освіту на рівні спеціаліста або магістра, стаж педагогічної роботи не менше трьох років. Таким чином, офіційно визнаною професією керівника загальноосвітнього навчального закладу є професія педагога.

Існуюча практика призначення керівників загальноосвітніх навчальних закладів засвідчує, що цю посаду займають виключно педагоги, переважна більшість яких має тільки вищу педагогічну освіту, якої недостатньо для формування належного рівня управлінської компетентності. Традиційно педагога будь-якої спеціальності призначають на посаду керівника загальноосвітнього навчального закладу або зовсім без підготовки, або, в кращому разі, – з підготовкою на короткотривалих курсах стаціонарної або заочної форми навчання в інститутах післядипломної освіти. Така практика не мала належної системності, і новопризначений керівник приходив до розуміння сутності своїх функціональних обов'язків самостійно, витрачаючи на це кілька років праці, що гальмувало діяльність педагогічного колективу та розвиток освітньої установи в цілому, негативно впливало на якість його роботи.

На сучасному етапі розвитку освіти України перед майбутнім керівником загальноосвітнього навчального закладу постають нові завдання, які потребують аналізу великого обсягу матеріалу, узагальнення тенденцій, прогнозування розвитку педагогічної системи закладу, здатності до прийняття рішень, організації їх виконання та оцінки результатів. Керівники все більше відчують вплив ринкових відносин, усвідомлюють, що

управлінські процеси не обмежуються внутрішньошкільним управлінням, посилюється вплив соціуму, громадськості на управлінську діяльність.

З метою вирішення зазначених проблем в Україні відповідно до змісту документів Болонського процесу здійснюється додаткова підготовка педагогів до майбутньої управлінської діяльності – магістратура. Це високий рівень професійної підготовки педагога до виконання ним функцій керівника загальноосвітнього навчального закладу.

Теоретичну основу концепції педагогічної підготовки магістрів складають праці українських та зарубіжних вчених з проблем: неперервної та безперервної освіти (В. Андрущенко, П. Бертаген, Х. Дейва, А. Делсон, І. Зязюн, Р. Кідд, В. Кремень, В. Лутай, З. Фор, Т. Хюген); професійної підготовки (О. Абдуліна, Є. Барбіна, О. Глузман, О. Дубасенюк, В. Лозова, О. Пехота, О. Савченко, С. Сисоева); вищої педагогічної освіти (Є. Белозерцев, В. Луговий, В. Сластьонін, А. Щербаков); становлення професійної та управлінської культури керівників загальноосвітніх навчальних закладів (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень та ін.).

Однак, незважаючи на фундаментальність проведених досліджень, реалізація забезпечення високого рівня професійної підготовки і професійної культури магістрів управління навчальними установами ускладнена об'єктивними і суб'єктивними обставинами, головними серед яких є низький рівень потреби в педагогічній теорії на практиці, недостатня розвиненість самої педагогічної теорії, її абстрактність, переважаюча схильність керівників загальноосвітніх навчальних закладів до сприйняття нормативно-методичного знання, їх небажання або нездатність сприймати концептуальні форми; система професійної підготовки та перепідготовки управлінських кадрів, яка склалася на даний час де не отримала втілення технологічна система формування і розвитку професійної культури; відсутність у керівних кадрів різних рівнів мотивації саморозвитку.

Отже, сучасний магістр управління (випускник магістратури управління) повинен володіти комплексом знань з гуманітарних, фундаментальних і фахових дисциплін, мати добру практичну підготовку для виконання функціональних обов'язків на посаді керівника загальноосвітнього навчального закладу; здатний виконувати свої професійні функції. У руслі нашого дослідження необхідно розглянути поняття “професійне становлення”, котре ми тісно пов'язуємо з поняттям “професійна культура”. Нашу точку зору підтримує О. Пахомова, яка зазначає, що професійне становлення – це процес культурологічної підготовки фахівця. З огляду на те, що професійна культура – це культура окремо взятої професії, її формування і буде відбуватися в процесі спеціалізованої професійної підготовки. Для майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів такою

підготовкою буде магістратура зі спеціальності “Управління навчальним закладом”.

Професійне становлення – це процес, розгорнутий у часі (тривалість) і просторі (структура системи професійної освіти), і спрямований на: формування професійної спрямованості, компетентності, соціально і професійно важливих якостей людини та їх інтеграцію, готовність до постійного професійного зростання, пошуку оптимальних прийомів якісного і творчого виконання діяльності у відповідності до індивідуально – психологічних особливостей людини; закономірні зміни особистості, які характеризуються кількісними та якісними структурними перетвореннями, що забезпечують нормальне функціонування людини як суб’єкта професійної праці; формування особистості адекватної до вимог професійної діяльності; засвоєння особистістю сутності професійної культури, різних видів діяльності.

Виходячи з усього сказаного, можна зробити висновок, що термін, «професійне становлення» майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу визначає просторово-часову характеристику процесу його формування і розвитку, тобто стадію засвоєння професії з моменту її обрання до формування високого рівня професійної культури. Цей процес також є динамічним і таким, що неможливо завершити. Таким чином, можна зазначити, що професійне становлення майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу в магістратурі – це цілеспрямований організований процес підготовки магістранта до педагогічної та управлінської діяльності, результатом якого виступає інтегральна властивість особистості керівника, в якій відображається його професійна готовність.

**Є.В. Луценко,**  
аспірантка  
(Національний педагогічний  
університет імені  
М.П.Драгоманова)

## **ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТ ШКІЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА РІЗНИХ УМОВ ДОШКІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Вступ до школи вносить великі зміни в життя дитини. Період адаптації у школі є дуже складним для першокласників. Школа з перших днів ставить перед дитиною цілий ряд завдань, що потребують мобілізації її інтелектуальних і фізичних сил. Тому необхідний час, щоб відбулася